

EMÓCIE - SÉMANTICKO-AFEKTÍVNY PRIESTOR, SOCIÁLNE SÚVISLOSTI

Emócie, zložky, pojmy

Emócie – komplexné procesy

Pät' zdrojov výskumu emócií:

- Expresie
- Neurofyziologické prejavy
- Subjektívne prežívanie
- Hodnotenie
- **Emócie ako sociálne akty**

Emócie a slová označujúce emócie

Kategorie?

Afekt

Nálada

Cit

Temperament...

Emócie a slová označujúce emócie

Označujú emočné slová:

- **diskrétne emócie,**
- **kvantitatívne varianty**
- **alebo sú to len slová?**

Veselý, šťastný, nadšený, euforický, v extáze...

Skľúčený, smutný, nešťastný, zúfalý, zdrvený...

Slová a emócie = sémanticko-afektívny priestor

□ Slová, ktoré označujú emócie sa ale dajú nejako zoradiť...

E – evaluation (príjemné-nepříjemné)

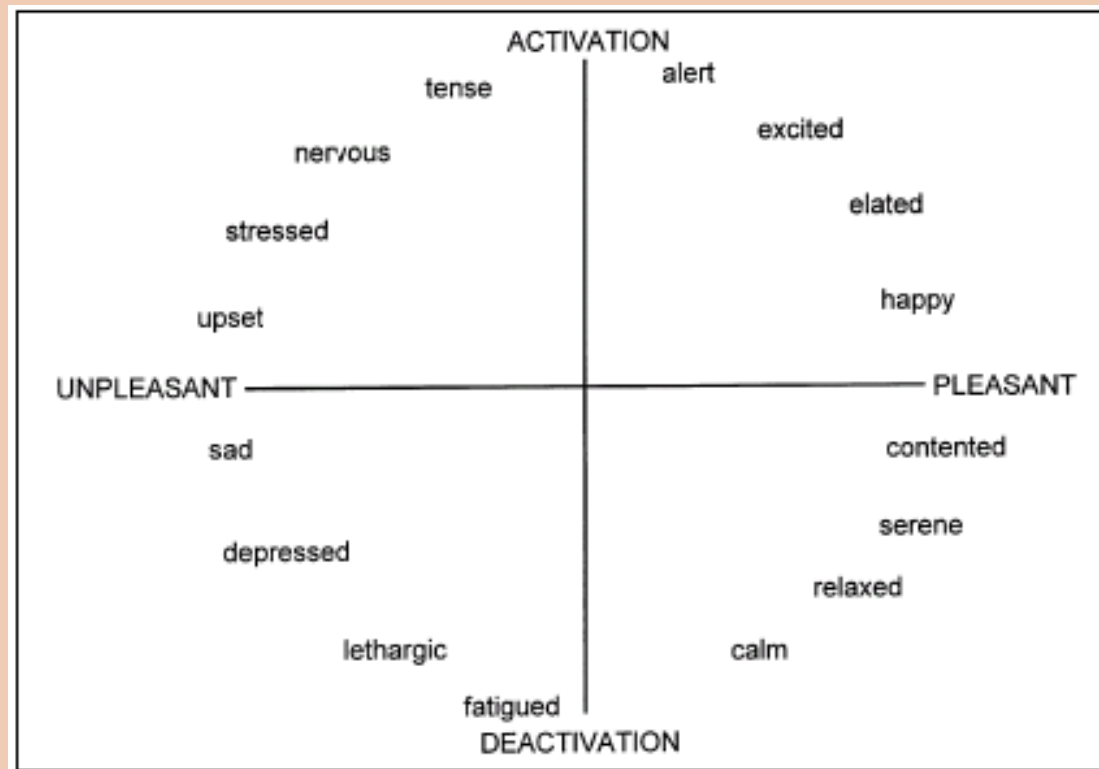
P – potential (slabé-silné)

A – activation (pasívne-aktívne)

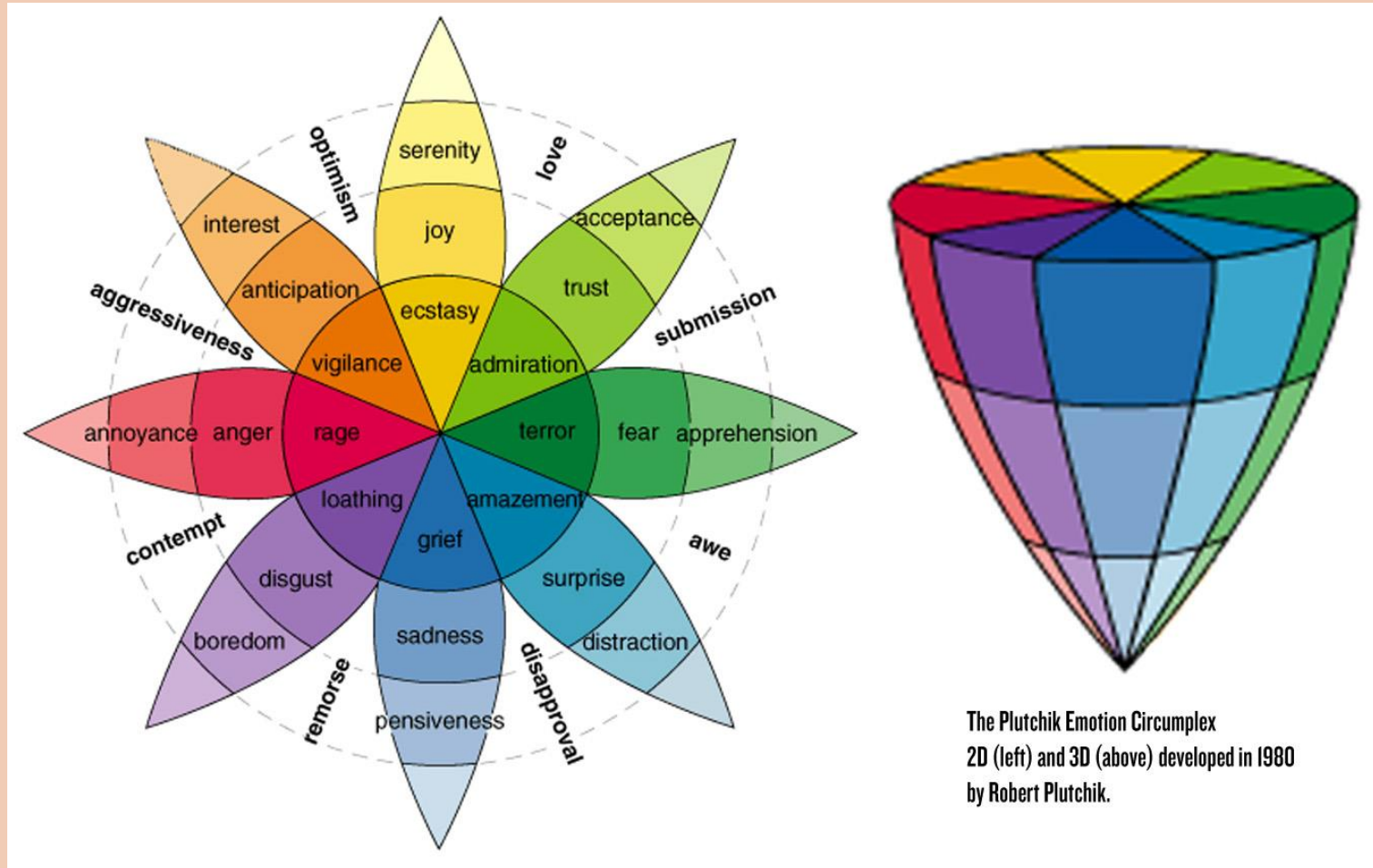
(Pôvodne Osgood v snahe nájsť univerzálne hodnotiace dimenzie)

Emócie a slová označujúce emócie

Dvojdimenziálny model (E, A)

Robert Plutchik – emotion circumplex

Emócie a slová označujúce emócie

Sémanticko-afektívny priestor

James Russell (circumplex model)

Feldman Barrett (beyond circumplex model)

Robert Plutchik (psychoevolutionary theory of emotions)

Morgan a Heisse

Orthony a Clore (EPA dimenzie)

Výrazy tváře a kultura

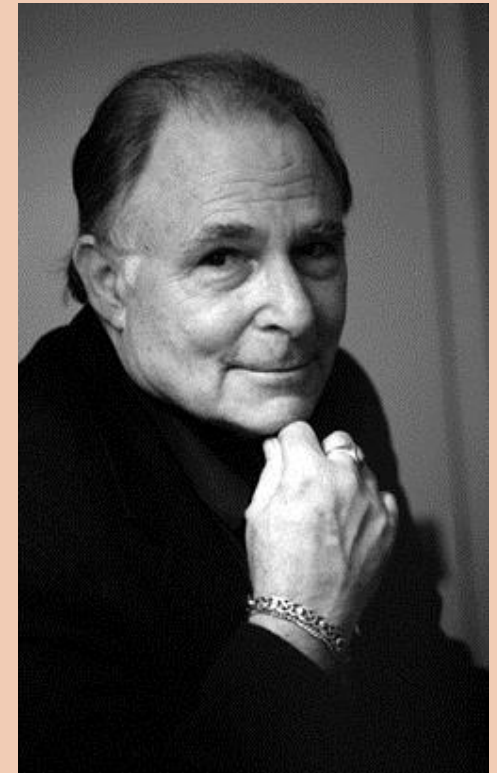
Paul Ekman

Univerzálne emócie a ich výrazy vz.

šťastie, smútok, prekvapenie, strach,
znechutenie, hnev

Ekman, Friesen: „Display rules“
– pravidlá ako sa ne/tváriť

Šťastie, smútok, prekvapenie, strach,
Znechutenie, hnev

Kultúra a emócie: Eskimácky život

Jean Briggs

Never in Anger:

Portrait of an Eskimo Family

Spoločnosť a emócie: Tahitský smútok

Robert Levy

*Tahitians: Mind and Experience
in the Society Islands.*

Hypocognition

vz.

hypercognition

Smútok ako ťažoba a divný pocit

Neprirodzené emócie Ilafukov

Catherine Lutz

Unnatural emotions:

Everyday Sentiments on a Micronesian Atoll and Their Challenge to Western Theory

Individualistické a kolektivistické kultúry

Emócie a ich význam v kultúrnom kontexte

Súkromné či verejné?

Voľné a striktné pravidlá

Vysoký kontext – všeobecné

Podporovaný diskurz, či nie

Výchova k emocionálnej reflexii a expresii.

Emócie v sociálnom kontexte

Historické prístupy

Stearns, P. Anxious Parents: A History of Modern Childrearing in America

„Emotionology“

Averill, J.R. The Social Construction of Emotion: With Special Reference to Love

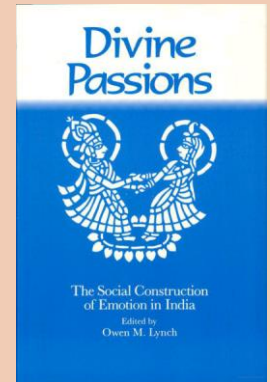
James, S. Passion and Action. The Emotions in Seventeenth-Century Philosophy

Emócie v sociálnom kontexte

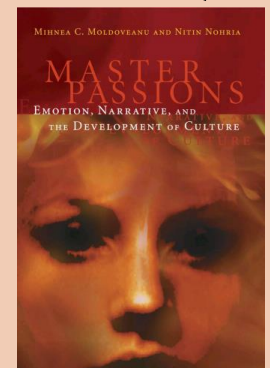
Sociálny konštrukcionizmus

(Lutz – asi by nesúhlasila) a iní.

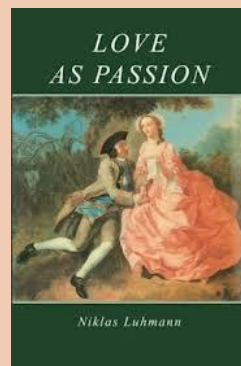
napr. **Lynch, O.:** Divine Passions: The Social Construction of Emotion in India

Moldoveanu, M., Nohria, N. Master Passions. Emotion, Narrative, and the Development of Culture.

Luhmann, N. Love as passion. Codification of intimacy.

Emócie v sociálnom kontexte

Diskurzívne prístupy

Harré, R., Gillet, G.R.: Diskurz a myseľ (úvod do diskurzívnej psychológie), IRIS, Bratislava, 2001.

Emócie vznikajú v komunikácii (diskurze) medzi skutočnými či imaginárnymi osobami v určitom kontexte.

Hogan, P.C. The Mind and Its Stories. Narrative Universals and Human Emotion.

Emócie v sociálnom kontexte

Lingvistické prístupy

(napr. Anna **Wierzbicka**)

Ako sa vyhnúť kultúrnej záťaži emocionálnych slov

Cez „semantic primitives“

(napr. slovesá ***cítit'***, ***chciet'***, ***mysliet'***, ***či vediet'***,
zapríčiniť, ***robiť***)

Nasledujú:

- Kognície a emócie
- Kognitívne teórie emócií